

Агробіологічна класифікація сільськогосподарських культур

Володимир М. Меженський

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ,

e-mail: mez1956@ukr.net

ORCID ID 0000-0002-3154-1120

Реферат

Мета. Упорядкувати систему назв сільськогосподарських культур.

Методи. Аналіз літературних джерел. Було застосовано метод прямого аналізу і синтезу, історичний і логічний методи та порівняльно-історичний метод.

Результати. Використання сортів в сільськогосподарській практиці передбачає їхнє занесення до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні, який є лише переліком зареєстрованих сортів і його не слід використовувати як довідник з номенклатури. Проблему передавання латинських назв рослин у системі української ботанічної термінології варто вирішувати створюючи нові родові назви базуючись на народній номенклатурі та не нехтуючи, за потреби, калькуванням та транслітеруванням латинських назв, а видові епітети — адекватним перекладом відповідних латинських назв. Міжнародний кодекс номенклатури для водоростей, грибів і рослин регулює назви усіх рослин, проте для позначення культурних рослин застосовують Міжнародний кодекс номенклатури культурних рослин, який, зокрема оперує назвами культиварів і сортових груп. У зведеній таблиці наведено назви культур, сорти яких занесено до Державного реєстру сортів рослин, латинські та українські назви відповідних їм таксонів та сортових груп, що упорядковує назви культур та дозволяє порівняти їх з ботанічними назвами. **Висновки.** В агрономічній практиці водночас використовують ботанічну та агробіологічну класифікації, які охоплюють, відповідно назви таксонів і культонів. Агробіологічна класифікація має певні переваги, проте перебуває під тиском неправомірного застосування норм найменування таксонів до назв культур, що руйнує її підвалини. Кодифікація агробіологічної класифікації убезпечить її від такого негативного впливу. Розмежування сфер застосування обох класифікацій сприятиме здійсненню наукової і господарської діяльності.

Ключові слова: номенклатура, ботанічна класифікація, таксон, культон, назви культур

Agrobiological classification of crops

Volodymyr M. Mezhen'skyj

The National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv

e-mail: mez1956@ukr.net

ORCID ID 0000-0002-3154-1120

Abstract.

Aims. This article aims to streamline the system of crop names. **Methods.** Analysis of literary sources. The method of direct analysis and synthesis, historical and logical methods, and the comparative historical method were applied. **Results.** The use of varieties in agricultural practice implies their preliminary entry in the State Register of Plant Varieties suitable for dissemination in Ukraine, which is only a list of registered varieties and should not be used as a reference book on the nomenclature. The problem of transferring Latin plant names in the system of Ukrainian botanical terminology should be solved by forming new generic names based on folk nomenclature and not neglecting, if necessary, loan translation and transliteration of generic names; species epithets should be adequately translated of the corresponding Latin names. The International Code of Nomenclature for algae, fungi, and plants is the set of rules and recommendations that govern the scientific naming of all plants, but the International Code of Nomenclature for Cultivated Plants has been created to designate cultivated plants. Last, in particular, operates with the names of cultivars and cultivar Groups. In the summary table, we adduced the crop names whose varieties are listed in the State Register of Plant Varieties: the Latin and Ukrainian names of their corresponding taxa and cultivar Groups, which organize the crop names and allow us to compare them with botanical names. **Conclusions.** In agronomic practice, botanical and agrobiological classifications are used at the same time, which covers, respectively, the names of taxa and cultons. The agrobiological classification has certain advantages but is under the pressure of illegal application of the norms of naming taxa to the crop names, which destroys its foundations. Codification of the agrobiological classification will protect it from such a negative impact. The distinction between the scope of application of both classifications will be related to the implementation of scientific and economic activities.

Key words: nomenclature, botanical classification, taxon, culton, crop names.

Вступ/Introduction. Назви рослин є важливими для спілкування людей і здійснення наукової та господарської діяльності. Упродовж цивілізаційного розвитку людства склалася агробіологічна система назв, яка базується на назвах сільськогосподарських культур. Згодом розвинулася упорядкована наукова ботанічна номенклатура, що базується на латинських назвах таксонів, яку доповнює національна система назв таксонів (Mezhen'skyj, 2018a). Назви

культур стали відповідними родовими назвами, наприклад, пшениця, капуста, яблуна тощо. Тому назви таксонів родового рангу й назви культур часто збігаються, тоді як назви видів і двослівні назви культур різняться порядком слів. У науковому стилі української мови домінує прямий порядок слів за якого прикметник передує іменнику, за виключенням наукових видових назв рослин. Отже, в багатослівних назвах культур порядок слів прямий, а у видових назвах порядок слів зворотній, за родовою назвою йде видовий епітет, наприклад *м'яка пшениця* або *озима м'яка пшениця* (назва культури) та *пшениця літня* — *Triticum aestivale* (видова назва). Це дає змогу легко розрізняти назви, що належать до різних терміносистем (Mezhenskyj, 2018a, 2020). Проте ботанічна та агробіологічна терміносистеми прямо або опосередковано впливають одна на одну. Неусвідомлене або помилкове намагання наблизити агробіологічну номенклатуру до ботанічної розпочалося в каталогах районованих сортів сільськогосподарських культур унаслідок перекручуванням назв культур за прикладом видових назв, що мають зворотній порядок слів. Згідно з Міжнародною конвенцією з охорони прав на сорти рослин, термін сорт пов'язано з терміном таксон. Через це в Державному реєстрі сортів рослин, придатних для поширення в Україні (State..., 2022) відбулося уподібнювання назв сільськогосподарських культур назвам ботанічних таксонів, унаслідок чого виникла їхня суміш з невиправданим адаптуванням назв культур до видових назв рослин. Заміна назв культур назвами, які за формою наслідують видові назви руйнує систему агробіологічної номенклатури й суперечить нормам наукового стилю літературної української мови (Mezhenskyj, 2021).

Агробіологічна система назв розвивалася стихійно й набула повного розвитку в минулому сторіччі, однак вона досі залишається неунормованою та некодифікованою. Отже, метою роботи є упорядкування агробіологічної терміносистеми з наведенням агробіологічних назв у порівнянні з ботанічними назвами, що дозволяє викристалізувати їх і показати відмінність назв культур від назв ботанічних таксонів.

Матеріали і методи/Material and Methods. За основу взято перелік таксонів, сорти яких занесені до Державного реєстру сортів рослин придатних для поширення в Україні (State..., 2022). Застарілі й неправильні назви таксонів виправляли у відповідності до сучасної класифікації та номенклатури рослин з доповненням декількома таксонами, відсутніми в Державному реєстрі сортів рослин. Написання латинських наукових назв звіряли за базою даних POWO (2022). Для аналізу вітчизняної та іноземної літератури застосовували метод прямого аналізу й синтезу, історичний і логічний методи та порівняльно-історичний метод (Semeniuchenko, 2009).

Результати та обговорення/Results and Discussion. У сільськогосподарському виробництві України дозволено використовувати тільки ті сорти рослин, що занесені до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні (таблиця), отже фахівці й відповідні органи орієнтуються саме на назви сортів, культур і таксонів, наведені в реєстрі.

Таблиця. Назви таксонів і культонів рослин, сорти яких занесено до Державного реєстру сортів рослин України*
Table. Both taxa and culton names of plants, the varieties of which are entered in the State Register of Plant Varieties of Ukraine*

No **	Назви культонів (груп культур, культур) Names of cultons (crops and group of crops)		Назва таксонів (родів, видів, підвидів, різновидів) і сортових груп Name of taxa (genera, species, subspecies, and varieties) and cultivar Groups			Примітки Notes***	
			латинські (або англійські) назви Latin (or English) names		українські назви Ukrainian names		
I	ЗЛАКОВІ Й КРУП'ЯНИ						
1	Гречка	Звичайна гречка	<i>Fagopyrum esculentum</i> Moench		Гречка їстівна		
2		Татарська гречка	<i>Fagopyrum tataricum</i> (L.) Gaertn.		Гречка татарська		
3	Жито	Зернове жито (озиме)	<i>Secale cereale</i> L.		Жито посівне	75	
4	Кіноа		<i>Chenopodium quinoa</i> Willd.		Лобода кіноа		
5	Кукурудза	Воскова кукурудза	<i>Zea mays</i> L.	Ceratina Group	Кукурудза справжня або маїсова	197	
		Зернова кукурудза		Indentata Group			
		Попкорнова кукурудза		Everta Group			
6	Овес	Голозерний овес	<i>Avena nuda</i> L.		Овес голий		
7		Плівчастий овес (ярий)	<i>Avena sativa</i> L.		Овес сійний		
8	Просо	Зернове просо	<i>Panicum miliaceum</i> L.		Просо справжнє		
9	Пшениця (озима/яра та двуручка)	М'яка пшениця	М'яка пшениця	<i>Triticum aestivum</i> L.	Aestivum Group	Пшениця літня	
10			Карликова пшениця	<i>Triticum compactum</i> Host (syn. <i>T. aestivum</i> subsp. <i>compactum</i> (Host) Mac Key)	Compactum Group	Пшениця щільна	
11			Спельта, або справжня полба	<i>Triticum spelta</i> L. (syn. <i>T.</i> <i>aestivum</i> L. subsp. <i>spelta</i> (L.) Thell.)	Spelta Group	Пшениця спельта	
12			Кулястозерна пшениця	<i>Triticum sphaerococcum</i> Percival (syn. <i>T. aestivum</i> subsp. <i>sphaerococcum</i> (Percival) Mac Key)	Sphaerococc um Group	Пшениця кулястозерна	
13		Тверда пшениця	Тверда пшениця	<i>Triticum durum</i> Desf. (syn. <i>T. turgidum</i> L. subsp. <i>durum</i> (Desf.) Husn.)	Durum Group	Пшениця тверда	

14			Двозернянка, або полба чи емер	<i>Triticum dicoccon</i> Schrank (syn. <i>T. dicoccum</i> (Schrank) Schübl.; <i>T. turgidum</i> subsp. <i>dicoccon</i> (Schrank) Thell.; <i>T. turgidum</i> L. subsp. <i>dicoccum</i> (Schrank ex Schübl.) Thell.; <i>T. farrum</i> Bayle-Bar.)		Dicoccon Group	Пшениця двозернянка (п. двозерна; п. фаро)	
15			Картлійська пшениця	<i>Triticum carthlicum</i> Nevski (syn. <i>T. turgidum</i> L. subsp. <i>carthlicum</i> (Nevski) Á.Löve & D.Löve)		Carthlicum Group	Пшениця картлійська	
16			Однозернянка		<i>Triticum monococcum</i> L.			Пшениця однозерна
17	Рис			<i>Oryza sativa</i> L.			Рис сійний	
18	Сорго	Зернове або хлібне сорго	Дура	<i>Sorghum bicolor</i> (L.)	Durra Group	Сорго двоколірне	136	
			Майло	Moench	Subglabrescens Group			
19			Сориз	<i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench subsp. <i>bicolor</i> × <i>S. bicolor</i> nothosubsp. <i>drummondii</i> (Nees ex Steud.) de Wet ex Davidse (syn. <i>Sorghum oryzoidum</i> , nom. nud.)				
20	Тритикале (озиме/яре та двуручка)			× <i>Triticosecale</i> Wittm. ex A.Camus.		Тритикале		
21	Щириця	Зернова щириця, або амарант		<i>Amaranthus caudatus</i> Speg. (syn. <i>A. mantegazzianus</i> Pass.)			Щириця хвостата	155, 457
22	Ячмінь (озимий/ярий та дворучка)	Дворядний ячмінь		<i>Hordeum vulgare</i> L	Distichum group	Ячмінь звичайний		
		Многорядний ячмінь			Vulgare Group			
II	ЗЕРНОБОБОВІ							
23	Боби	Кінські боби		<i>Vicia faba</i> L.	Major Group Equina Group	Вика бобова	189	
24	Вігна, або маш чи азійська квасоля			<i>Vigna radiata</i> (L.) R.Wilczek		Вігна промениста		
25	Горох	Зерновий або луцильний горох		<i>Pisum sativum</i> L.	Afila Simple Starch Group Leafy Simple Starch Group	Горох сійний	66, 193	
26	Квасоля	Зернова квасоля	Витка квасоля	<i>Phaseolus vulgaris</i> L.	Vulgaris Group	Квасоля звичайна	194	
			Кущова квасоля		Nanus Group			
27					Лімска квасоля	<i>Phaseolus lunatus</i> L.		Квасоля місяцеподібна

28			Червоноквіткова квасоля	Phaseolus coccineus L. (syn. Ph. multiflorus Lam.)		Квасоля яскравочервона	196
29	Нут	Турецький горох		Cicer arietinum L.		Нут баранячий	
30		Узбецький горох		Cicer flexuosum Lipsky		Нут звивистий	
31	Сочевиця			Lens culinaris Medik.		Сочевиця харчова	
32	Соя			Glycine max (L.) Merrill		Соя велика	
33	Горошок, або чина		Зерновий горошок	Lathyrus sativus L.		Горошок сійний	
III	ОЛІЙНІ						
34	Арахіс			Arachis hypogaea L.		Арахіс підземний	
35	Гірчиця (озима/яра)	Біла гірчиця		Sinapis alba L		Гірчиця біла	
36		Сарептська гірчиця		Brassica juncea (L.) Czern.	Juncea/Mustard/Oilseed Mustard Group	Капуста ситникова	159
37		Чорна гірчиця		Brassica nigra (L.) W.D.J. Koch		Капуста чорна	
38	Кунжут			Sesamum indicum L.		Кунжут індійський	
39	Льон	Олійний льон	Кудряш, або кучерявець	Linum usitatissimum L.		Льон найкорисніший	56
			Межеумок				
40	Мак			Papaver somniferum L.		Мак снодійний	
41	Молочай		Олійний молочай	Euphorbia lathyris L.		Молочай горошковий	
42	Редька		Олійна редька	Raphanus raphanistrum subsp. sativus (L.) Domin	Oleiformis/Leaf Radish Group	Редька сійна	172, 208
43	Рижій (ярий)			Camelina sativa (L.) Crantz		Рижій сійний	
44	Рицина			Ricinus communis L.		Рицина звичайна	440
45	Ріпак	Озимий ріпак		Brassica napus L.	Oleifera/Winter Oil Rape Group	Капуста ріпова	58, 162
		Ярий ріпак, або кольза			Oleifera/Summer Oil Rape Group		
46	Сафлор, або крокіс			Carthamus tinctorium L.		Крокіс фарбувальний	
47	Соняшник			Helianthus annuus L.		Соняшник однорічний	444
48	Суріпиця (озима/яра)			Barbarea vulgaris W.T.Aiton		Суріпиця звичайна	
49	Чуфа, або смикавець			Cyperus esculentus L.		Смикавець їстівний	

IV	КОРЕНЕПЛОДНІ Й БУЛЬБОВІ (КРОХМАЛЕНОСНІ Й ЦУКРОНОСНІ)					
50	Батат		<i>Ipomoea batatas</i> (L.) Lam.		Кручені паничі бататові	
51	Буряки	Цукрові буряки	<i>Beta vulgaris</i> L.	Altissima/Sugar Beet Group		61, 158, 203
52	Картопля		<i>Solanum tuberosum</i> L.		Паслін бульбистий	
53	Топінамбур		<i>Helianthus tuberosus</i> L.		Соняшник бульбистий	
V	ПРЯДИВНІ					
54	Бавовник		<i>Gossypium hirsutum</i> L.		Бабовник шорстковолосистий	
55	Коноплі	Матірка (жіночі рослини)	<i>Cannabis sativa</i> L.		Коноплі сійні	
		Посконь (чоловічі рослини)				
56	Льон	Довгунець	<i>Linum usitatissimum</i> L.		Льон найкорисніший	39
VI	КОРМОВІ					
57	Африканське або перлинне просо		<i>Cenchrus americanus</i> (L.) Morrone (syn. <i>Pennisetum glaucum</i> (L.) R.Br.)		Просяник американський (Перлинне просо сизе)	
58	Бруква		<i>Brassica napus</i> L.	Napobrassica/Rutabaga Group	Капіста ріпова	45, 162
59	Буркун	Білий буркун	<i>Melilotus albus</i> Medik.		Буркун білий	
60		Жовтий буркун	<i>Melilotus officinalis</i> (L.) Lam.		Буркун лікарський	
61	Буряки	Кормові буряки	<i>Beta vulgaris</i> L.	Crassa/Fodder Beet Group	Буряк звичайний	51, 158, 203
62	Вика (озима/яра)		<i>Vicia pannonica</i> Crantz		Вика панонська	
63			<i>Vicia sativa</i> L.		Вика сійна	
64			<i>Vicia villosa</i> Roth		Вика волохата	
65	Віниччя		<i>Bassia scoparia</i> (L.) A.J.Scott		Метельник віниковий	
66	Горох	Кормовий горох, або пелюшка	<i>Pisum sativum</i> L. (syn. <i>P. arvense</i> L.)	Colored-flowered Group	Горох сійний	25, 193
67	Горошок, або чина	Кормовий горошок	<i>Lathyrus latifolius</i> L. × <i>L. sylvestris</i> L.		Горошок широколистковий × г. лісовий	
68	Гребінниця		<i>Cynosurus cristatus</i> L.		Гребінниця справжня	
69	Грястиця		<i>Dactylis glomerata</i> L.		Грястиця скупчена	

70	Еспарцет		Onobrychis arenaria (Kit.) DC.		Еспарцет пісковий	
71			Onobrychis transcaucasica Grossh.		Еспарцет закавказький	
72			Onobrychis viciifolia Scop.		Еспарцет виколистковий	
73	Живокіст		Symphytum asperum Lepech.		Живокіст шорсткий	
74	Житняк		Agropyron pectinatum (M.Bieb.) P.Beauv		Житняк гребінчастий	
75	Жито	Кормове жито (яре)	Secale cereale L.		Жито посівне	3
76		Гірське жито	Secale strictum (C.Presl) C.Presl (syn. S. montanum Guss.)		Жито пряме	
77	Зеленоплідниця		Bellardiochloa variegata (Lam.) Kerguélen (syn. Bellardiochloa violacea (Bell.) Chiov.)		Зеленоплідниця строката	
78	Італійське просо, або чумиза чи могар		Setaria italica (L.) Beauv.		Мишій італійський	
79	Капуста	Листкова кормова капуста	Brassica oleracea L. (syn. B. subspontanea Lizg.)	Acephala Group	Капуста городня	161, 417
80	Козлятник		Galega officinalis L.		Козлятник лікарський	
81			Galega orientalis Lam.		Козлятник східний	
82	Конюшина	Єгипетська конюшина, або берсим	Trifolium alexandrinum L.		Конюшина олександрійська	
83		Однорічна конюшина	Trifolium apertum Bobrov		Конюшина відкрита	
84		Рожева конюшина	Trifolium hybridum L.		Конюшина гібридна	
85		Червона конюшина	Trifolium pratense L.		Конюшина лучна	
86		Біла конюшина	Trifolium repens L.		Конюшина повзуча	
87	Кормовий пирій, або пшенична трава		Thinopyrum elongatum (Host) D.R.Dewey (syn. Elytrigia elongata (Host) Nevski)		Кормовий пирій видовжений	
88			Thinopyrum intermedium (Host) Barkworth & D.R.Dewey (syn. Elytrigia intermedia (Host) Nevski)		Кормовий пирій проміжний	
89	Костриця		Festuca arundinacea Schreb. (syn. F. regeliana Pavlov)		Костриця очеретяна	
90			Festuca beckeri (Hack.) Trautv.		Костриця Беккера	
91			Festuca filiformis Pourr.		Костриця ниткоподібна	
92			Festuca heterophylla Lam.		Костриця різнолисткова	
93			Festuca ovina L.		Костриця овеча	

94			<i>Festuca pratensis</i> Huds.	Костриця лучна	
95			<i>Festuca pseudovina</i> Hack. ex Wiesb.	Костриця несправжньоовеча	
96			<i>Festuca rubra</i> L.	Костриця червона	
97			<i>Festuca rupicola</i> Heuff.	Костриця скеляста	
98			<i>Festuca trachyphylla</i> (Hack.) Hack. (syn. <i>F. brevipila</i> R.Tracey)	Костриця шорстколистокова	
99			<i>Festuca valesiaca</i> Schleich. ex Gaudin	Костриця валіська	
100	Кострижитниця		× <i>Festulolium</i> Aschers. & Graebn	Кострижитниця	
101	Китник		<i>Alopecurus pratensis</i> L.	Китник лучний	
102	Лаватера, або собача рожа чи хатьма		<i>Lavatera thuringiaca</i> L.	Собача рожа тюринзька	
103	Ламкоколосник		<i>Psathyrostachys juncea</i> (Fisch.) Nevski	Ламкоколосник ситниковий	
104	Люпин	Білий люпин	<i>Lupinus albus</i> L.	Люпин білий	
105		Жовтий люпин	<i>Lupinus luteus</i> L.	Люпин жовтий	
106		Синій люпин	<i>Lupinus angustifolius</i> L.	Люпин вузьколистковий	
107	Люцерна		<i>Medicago falcata</i> L.	Люцерна серпувата	
108			<i>Medicago lupulina</i> L.	Люцерна хмелева	
109			<i>Medicago sativa</i> L.	Люцерна сійна	
110			<i>Medicago</i> × <i>varia</i> Martyn	Люцерна мінлива	
111	Лядвенець		<i>Lotus corniculatus</i> L.	Лядвенець рогатий	
112	Мальва	Кормова мальва	<i>Malva pulchella</i> × <i>M. verticillata</i>	Мальва гарненька × м. кільчаста	
113			<i>Malva pulchella</i> Bernh.	Мальва гарненька	
114			<i>Malva verticillata</i> L. (syn. <i>M. crispa</i> L.; <i>M. meluca</i> Graebn. ex Medw.)	Мальва кільчаста	
115	Міскант, або срібляста трава		<i>Miscanthus</i> × <i>longiberbis</i> (Hack.) Nakai (syn. <i>M. ×giganteus</i> J.M. Greef & Deuter ex Hodkinson & Renvoize)	Міскант довгобородчастий	
116			<i>Miscanthus sacchariflorus</i> (Maxim.) Benth. & Hook.f. ex Franch.	Міскант цукровоквітковий	
117			<i>Miscanthus sinensis</i> Andersson	Міскант китайський	

118	Мітлиця		<i>Agrostis capillaris</i> L.		Мітлиця волосоподібна	
119			<i>Agrostis gigantea</i> Roth		Мітлиця велетенська	
120			<i>Agrostis stolonifera</i> L.		Мітлиця пагононосна	
121	Овес	Чорний овес	<i>Avena strigosa</i> Schreb.		Овес щетинястий	
122	Очеретянка, або канаркова трава		<i>Phalaris arundinacea</i> L. (syn. <i>Phalaroides arundinacea</i> (L.) Rauschert)		Очеретянка справжня	
123	Пайза, або плоскуха		<i>Echinochloa frumentacea</i> Link		Плоскуха хлібна	
124	Пажитниця	Італійський райграс	<i>Lolium multiflorum</i> Lam.		Пажитниця багатоквіткова	
125		Вестервольдський райграс	<i>Lolium multiflorum</i> Lam. var. <i>westerwoldicum</i> Wittm.		Пажитниця багатоквіткова вестервольдська	
126		Англійський райграс	<i>Lolium perenne</i> L.		Пажитниця багаторічна	
127	Пальчасте просо, або коракан		<i>Eleusine coracana</i> (L.) Gaertn.		Пальчасте просо коракан	
128	Пирій	Безкореневищний пирій, або колосник чи регнерія	<i>Elymus violaceus</i> (Hornem.) J.Feilberg (syn. <i>Roegneria trachycaulon</i> (Link) Nevski)		Пирій фіолетовий	
129	Просо	Кормове або американське просо	<i>Panicum virgatum</i> L.		Просо лозяне	
130	Райграс	Французький райграс	<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) P.Beauv. ex J.Presl & C.Presl		Райграс високий	
131	Річкова мальва, або сида		<i>Ripariosida hermaphrodita</i> (L.) Weakley & D.B.Poind. (<i>Sida hermaphrodita</i> (L.) Rusby)		Річкова мальва двостатева	
132	Свербіга		<i>Bunias orientalis</i> L.		Свербіга східна	
133	Серадела		<i>Ornithopus sativus</i> Brot.		Серадела сійна	
134	Сильфій		<i>Silphium integrifolium</i> Michx.		Компасник суцільнолистковий	
135			<i>Silphium perfoliatum</i> L.		Компасник пронизанолистковий	
136	Сорго	Цукрове сорго	<i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench (syn. <i>S. saccharatum</i> (L.) Moench; <i>S. technicum</i> (Körn.) Trab.)	Saccharatum Group	Сорго двоколірне	18
		Віникове або технічне сорго		Technicum Group		

137		Сорго-суданкові гібриди	<i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench subsp. <i>bicolor</i> × <i>S. bicolor</i> nothosubsp. <i>drummondii</i> (Nees ex Steud.) Wet ex Davidse		Сорго двоколірне × с. Драммонда	
138		Суданка, або суданське сорго чи суданська трава	<i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench nothosubsp. <i>drummondii</i> (Nees ex Steud.) de Wet ex Davidse (syn. <i>S. ×sudanense</i> (Piper) Stapf) [= <i>S. bicolor</i> subsp. <i>bicolor</i> × <i>S. bicolor</i> subsp. <i>verticilliflorum</i> (Steud.) de Wet ex Wiersema & J.Dahlb.]		Сорго Драммонда	
139		Колумбова трава	<i>Sorghum ×almum</i> Parodi [= <i>S. bicolor</i> (L.) Moench × <i>S. halepense</i> (L.) Pers.]		Сорго поживне	
140	Стоколос		<i>Bromus inermis</i> Leyss.		Стоколос безостий	
141			<i>Bromus riparius</i> Rehmman		Стоколос прибережний	
142	Стоколосник		<i>Bromopsis erecta</i> (Huds.) Fourr.		Стоколосник прямий	
143	Теф, або абіссинська трава чи гусятник		<i>Eragrostis tef</i> (Zuccagni) Trotter		Гусятник	
144	Тимофіївка лучна		<i>Phleum pratense</i> L.		Тимофіївка лучна	
145	Тифон		<i>Brassica rapa</i> L.	Typhon Group	Капуста ріпа	150, 163, 209
146	Тонконіг		<i>Poa palustris</i> L.		Тонконіг болотяний	
147			<i>Poa pratensis</i> L.		Тонконіг звичайний	
148			<i>Poa trivialis</i> L. (syn. <i>P. sylvicola</i> Guss.)		Тонконіг лучний	
149	Топінсоняшник		<i>Helianthus annuus</i> L. × <i>H. tuberosus</i> L.		Соняшник однорічний × с. бульбистий	
150	Турнепс, або кормова ріпа		<i>Brassica rapa</i> L.	Rapifera/Fodder Turnip Group	Капуста ріпа	145, 163, 209
151	Фацелія		<i>Phacelia tanacetifolia</i> Benth.		Фацелія пижмолисткова	
152	Шовковиця	Кормова шовковиця	<i>Morus alba</i> L.		Шовковиця біла	355
153	Щавель	Кормовий щавель	<i>Rumex tianschanicus</i> Losinsk. ex Pavlov		Щавель тяншанський	

154	Щавнат			<i>Rumex patientia</i> L. × <i>R. tianshanicus</i> Losinsk. ex Pavlov		Щавель витривалий × щ. тяньшанський	
155	Щириця	Кормова щириця, або амарант		<i>Amaranthus caudatus</i> Speg. (syn. <i>A. mantegazzianus</i> Pass.)		Щириця хвостата	21, 457
156	Щучник			<i>Deschampsia caespitosa</i> (L.) P.Beauv.		Щучник дернинний	
VII	ОВОЧЕВІ: ЛИСТКОВІ Й СТЕБЛОВІ						
157	Артишок			<i>Cynara scolymus</i> L.		Артишок колючий	
158	Буряки	Шпинат і буряки, або мангольд	Стебловий мангольд	<i>Beta vulgaris</i> L.	Flavescens/Swiss Chard Group	Буряк звичайний	51, 61, 203
			Листковий мангольд		Cicla/Leaf Beet Group		
159	Гірчиця	Салатна гірчиця	Листкова гірчиця	<i>Brassica juncea</i> (L.) Czern.	Leaf/Broad-Leaf Mustard Group	Капуста ситникова	36
			Розрізна гірчиця		Cut-Leaf Mustard Group		
			Черешкова гірчиця		Large Petiole Mustard Group		
			Головчаста гірчиця		Head Mustard Group		
160	Дикий рокет-салат, або дворядник			<i>Diplotaxis tenuifolia</i> (L.) DC.		Дворядник тонколистковий	
161	Капуста	Білоголова капуста		<i>Brassica oleracea</i> L.	Capitata/White/Green Cabbage Group	Капуста городня	79, 417
		Броколь, або броколі		<i>Brassica oleracea</i> L.	Italica/Broccoli Group	Капуста городня	
		Брюсельська капуста		<i>Brassica oleracea</i> L.	Gemmifera/Brussels Sprouts Group	Капуста городня	
		Китайська броколь		<i>Brassica oleracea</i> L.	Albograbga/Chinese Kale Group	Капуста городня	
		Кольрабі		<i>Brassica oleracea</i> L.	Gongylodes/Kohlrabi Group	Капуста городня	
		Листкова зелена капуста		<i>Brassica oleracea</i> L.	Acephala Viridis Group	Капуста городня	
		Листкова кучерява капуста		<i>Brassica oleracea</i> L.	Acephala Sabellica Group	Капуста городня	
		Савойська капуста		<i>Brassica oleracea</i> L.	Sabauda/Savoy Cabbage Group	Капуста городня	
		Цвітна капуста		<i>Brassica oleracea</i> L.	Botrytis/Cauliflower Group	Капуста городня	
		Червоноголова капуста		<i>Brassica oleracea</i> L.	Capitata Rubra/Red Cabbage Group	Капуста городня	
162		Кормова капуста		<i>Brassica napus</i> L.	Pabularia Group	Капуста ріпова	45, 58

163		Китайська капуста	<i>Brassica rapa</i> L.	Chinensis/Pak Choi Group	Капуста ріпа	145, 150, 209
		Пекінська капуста	<i>Brassica rapa</i> L.	Pekinensis/Chinese Cabbage Group	Капуста ріпа	
		Розеткова капуста, або такедай чи тацой	<i>Brassica rapa</i> L.	Taatsai Group	Капуста ріпа	
		Салатна ріпа	<i>Brassica rapa</i> L.	Neep Greens Group	Капуста ріпа	
		Шпинатна капуста, або комацуна	<i>Brassica rapa</i> L.	Perviridis/Neep Greens Group	Капуста ріпа	
		Японська капуста, або мідзуна	<i>Brassica rapa</i> L.	Japonica/Nipposinica/Mizuna Group	Капуста ріпа	
164	Кервель, або бугила		<i>Anthriscus cerefolium</i> (L.) Hoffm.		Бугила восколисткова	
165	Крес-салат		<i>Lepidium sativum</i> L.		Хрінниця сійна	
166	Огіркова трава, або огірочник		<i>Borago officinalis</i> L.		Огірочник лікарський	
167	Петрушка		<i>Petroselinum crispum</i> (Mill.) Fuss		Петрушка	
168	Польовий салат, або рапунцель-салат		<i>Valerianella locusta</i> (L.) Laterr.		Мласкавець колосковий	
169	Портулак		<i>Portulaca oleracea</i> L.		Портулак городній	
170	Ревінь		<i>Rheum rhabarbarum</i> L.		Ревінь іноземний	
<i>Rheum rhaponticum</i> L.			Ревінь чорноморський			
172	Редька	Листкова редька	<i>Raphanus raphanistrum</i> L. subsp. <i>sativus</i> (L.) Domin	Leaf Radish Group	Редька сійна	42, 208
173	Рукола, або рокет-салат чи індау		<i>Eruca vesicaria</i> (L.) Cav. (syn. <i>E. sativa</i> Mill.)		Ерука пухирчаста	
174	Салат	Кочанний салат	<i>Lactuca sativa</i> L.	Capitata Lettuce Group	Butterhead Group	Салат сійний
					Iceberg/Crisphead/Cabbage Group	
		Листковий салат		Batavia/Summercrisp Group		
				Frillice Group		
				Frisée d'Amérique Group		
				Gem Group		
				Leaf/Looseleaf/Cutting/Crispa Group		
				Longifolia/Romaine/Cos Group		
				Novita Group		
				Quercifolia/Oakleaf Group		
				Secalina/Lollo Group		
	Стебловий або спаржевий салат	Angustana Group				

175	Селера	Листкова селера		<i>Apium graveolens</i> L.	Secalinum Group	Селера запашиста	210	
		Черешкова селера			Dulce Group			
176	Спаржа, або холодок			<i>Asparagus officinalis</i> L		Холодок лікарський		
177	Цибуля	Ріпчаста цибуля	Ріпка	<i>Allium cepa</i> L.	Cepa/ Common Onion Group	Цибуля справжня		
			Кущівка, або шалот		Aggregatum Group			
178		Порей		<i>Allium ampeloprasum</i> L. (syn. <i>A. porrum</i> L.)	Ampeloprasum/Porrum/Lee k Group	Цибуля виноградопорієва		
		Перлинна цибуля			Sectivum/Pearl-Onion Group			
179		Батун			<i>Allium fistulosum</i> L.		Цибуля трубчаста	
180		Слизун			<i>Allium nutans</i> L.		Цибуля поникла	
181		Сірий шалот			<i>Allium oschaninii</i> O. Fedtsch.		Цибуля Ошаніна	
182		Пахуча або душиста цибуля			<i>Allium ramosum</i> L. (syn. <i>Allium odorum</i> L.)		Цибуля галузиста	
183		Трибулька, або шніт			<i>Allium schoenoprasum</i> L.		Цибуля ситникопорієва	
184	Цикорний салат	Ендивій	Фрізе	<i>Cichorium endivia</i> L.	Crispum/Curled Leaved Endive Group	Петрові батого ендивій		
			Ескароль		Latifolium/Escarole/Plain Leaved Endive Group			
185		Вітлуф		<i>Cichorium intybus</i> L.	Variegatum/Witloof Chicory Group	Петрові батого справжні	212	
		Італійський цикорій, або радикьо чи листковий цикорій			Rubifolium/Radicchio/Leaf Chicory Group			
186	Часник (ярий/озимий)	Часник		<i>Allium sativum</i> L.	Sativum Group	Цибуля сійна		
		Рокамболь			Ophioscorodon Group			
187	Шпинат			<i>Spinacia oleracea</i> L		Шпинат городній		
188	Щавель			<i>Rumex acetosa</i> L.		Щавель кислий		
VIII	ОВОЧЕВІ: ПЛОДОВІ							
189	Боби	Кормові боби		<i>Vicia faba</i> L.	Minor Group	Вика бобова	23	
					Paucijuga Group			

190	Баклажани		<i>Solanum melongena</i> L.		Cylindricum Group	Паслін баклажановий	
					Giganteum Group		
					Longum/Onlangatum Group		
					Ovigerum Group		
					Rotondatum Group		
191	Бамія, або їстівний гібіск чи окра		<i>Abelmoschus esculentus</i> (L.) Moench		Бамія їстівна		
192	Вігна, або коров'ячий горох чи спаржева квасоля		<i>Vigna unguiculata</i> (L.) Walp. subsp. <i>sesquipedalis</i> (L.) Verdc.		Вігна півторафутова		
193	Горох	Овочевий горох, або зелений горошок	<i>Pisum sativum</i> L.	Afila Compound Starch Group	Горох сійний	25, 66	
		Цукровий горох		Leafy Compound Starch Group			
		Macrocarpon/Sugar/Edible Podded Pea Group					
194	Квасоля	Овочева або спаржева чи цукрова квасоля	Витка квасоля	<i>Phaseolus vulgaris</i> L.	Vulgaris Group	Квасоля звичайна	26
Кущова квасоля			Nanus Group				
195			Фляжолє	<i>Phaseolus lunatus</i> L.	Flageolet Group	Квасоля місяцеподібна	27
196			Лімська квасоля		Червоноквіткова квасоля	<i>Phaseolus coccineus</i> L. (syn. <i>Ph. multiflorus</i> Lam.)	Квасоля яскравочервона
197	Кукурудза	Цукрова кукурудза	<i>Zea mays</i> L.	Saccharata Group	Кукурудза справжня або маїсова	5	
198	Перець	Солодкий перець	<i>Capsicum annuum</i> L.	Grossum Group	Перець однорічний		
		Гіркий перець, або каєнський перець чи чілі		Longum Group			
199	Підщепи помідора		<i>Solanum habrochaites</i> L.S.Knapp & D.M.Spooner × <i>S. lycopersicum</i> L.		Паслін м'яковолосистий × п. вовчобросквиновий		
200	Помідори	Сливки	<i>Solanum lycopersicum</i> L.	Pruniforme Group	Паслін вовчобросквиновий		
		Ребристі помідори		Ribesiforme Group			
		Звичайні помідори		Commune Group			
		Чері, або коктейльні чи міні-помідори		Cerasiforme Group			
				Microcarpum Group			
				Pimpinellifolium Group			
				Pyriforme Group			

201	Фізаліс	Мексиканський або овочевий фізаліс	<i>Physalis ixocarpa</i> Brot. ex Hornem.			Міхунка клейкоплодий	
202		Перуанський або суничний фізаліс	<i>Physalis peruviana</i> L. (syn. <i>Ph. pubescens</i> R.Br.)			Міхунка перуанська	
IX	ОВОЧЕВІ: КОРЕНЕВІ						
203	Буряки	Столові буряки	<i>Beta vulgaris</i> L.	Conditiva/Garden Beet Group		Буряк звичайний	51, 61, 158
204	Вівсяний корінь		<i>Tragopogon porrifolium</i> L.			Козельці порієлисткові	
205	Морква		<i>Daucus carota</i> L.			Морква справжня	
206	Катран		<i>Crambe steveniana</i> Rupr.			Катран Стевенів	
207	Пастернак		<i>Pastinaca sativa</i> L.			Пастернак сійний	
208	Редька	Літня редька	<i>Raphanus raphanistrum</i> subsp. <i>sativus</i> (L.) Domin	Hortensis/Small Radish/Western Radish Group	Aestivus Group	Редька сійна	42, 172
		Зимова або чорна редька		Chinese/Oriental Radish Group	Hybernus Group		
		Редиска			Radicula Group		
		Китайська редиска		Longipinnatus Group			
		Лобо, або китайська редька					
		Дайкон					
209	Ріпа	Овочева ріпа	<i>Brassica rapa</i> L.	Rapa/Vegetable Turnip Group		Капуста ріпа	145, 150, 163
210	Селера	Коренева селера	<i>Apium graveolens</i> L.	Rapaceum Group		Селера запашиста	175
211	Хрін		<i>Armoracia rusticana</i> G.Gaertn., B.Mey. & Scherb.			Хрін сільський	
212	Цикорій	Кореневий або кавовий/інуліновий цикорій	<i>Cichorium intybus</i> L.	Root/Industrial Chicory Group		Петрові батого справжні	185
213	Чорний корінь, або скорцонера		<i>Pseudopodospermum hispanicum</i> (L.) Zaika, Sukhor. & N.Kilian (syn. <i>Scorzonera hispanica</i> L.)			Іспанська зміячка справжня	
X	БАШТАННІ						
214	Гарбузи	Звичайні гарбузи	Звичайні гарбузи	<i>Cucurbita pepo</i> L.	Pepo/Pumpkin Group	Гарбуз справжній	
			Цукіні		Cylindrica/Zucchini Group		
			Кабачки		Longa/Cocozelle Group		
					Fastifata/Vegetable Marrow Group		
					Recticollis/Straightneck Group		

			Патисони		Clypeata/Scallop Group				
			Акорни		Turbinata/Acorn Group				
			Крукнеки		Torticollis/Crookneck Group				
			Кавбуз						
215		Мускатні гарбузи	Короткоденні гарбузи	<i>Cucurbita moschata</i> Duchesne ex Poir.	Caribbean-Colombian Group	Гарбуз мускатний			
			Тривалоденні гарбузи		Mexican Group				
216		Волоські або велико-пліді чи велетенські гарбузи	Габбардові гарбузи	<i>Cucurbita maxima</i> Duchesne	Hubbard Group	Гарбуз найбільший			
			Тюрбанні гарбузи		Turban Group				
								Бананові гарбузи	Banana Group
								Велетенські гарбузи	Show Group
								Батеркапові гарбузи	Buttercup Group
								Золотисті гарбузи	Nugget Group
								Овочеві гарбузи	Zapallito Group
								Сірі гарбузи	Plomo Group
								Бразильські гарбузи	Moranga Group
								Багатонасінні гарбузи	Zipinka Group
								217	
218	Дині	Канталупи	<i>Cucumis melo</i> L.	Cantalupensis Group	Огірок диня				
		Сітчасті або канталупоподібні дині		Reticulatus Group					
		Зимові дині або касаба		Inodorus Group					
		Змієподібні дині		Flexuosus Group					

219	Кавуни	Столові кавуни	<i>Citrullus lanatus</i> (Thunb.) Matsum. & Nakai	Vulgaris Group	Кавун шерстистий	
		Кормові кавуни		Citroides Group		
220	Кавуни	Кормові або цукатні кавуни чи колоцинт	<i>Citrullus colocynthis</i> (L.) Schrad. (syn. <i>C. colocynthoides</i> Pangalo)	Colocynthis Group	Кавун колоцинтовий	
221	Огірки	Звичайні огірки	<i>Cucumis sativus</i> L.	Standard/Slicing Group	Огірок сійний	
		Корнішонні огірки		Pickling Cucumber Group		
		Тепличні тонкошкірі огірки		Lebanese/Burpless Group		
222	Тиква, або горлянка		<i>Lagenaria siceraria</i> (Molina) Standl.		Тиква винна	
XI	ГРИБИ					
223	Глива		<i>Pleurotus ostreatus</i> (Jacq.) P.Kumm.		Глива устрична	
224			<i>Pleurotus pulmonarius</i> (Fr.) Quél.		Глива легенева	
225	Печериця		<i>Agaricus bisporus</i> (J.Lge) Imbach		Печериця двоспорова	
226	Шіїтаке		<i>Lentinula edodes</i> (Berk.) Pegler		Лентинуля їстівна	
XII	ЕТЕРООЛІЙНІ Й ПРЯНОСМАКОВІ					
227	Авраамове дерево, або вітекс		<i>Vitex agnus-castus</i> L.		Авраамове дерево жертвне	
228			<i>Vitex negundo</i> L. (syn. <i>V. cannabifolia</i> Siebold & Zucc.)		Авраамове дерево справжнє	
229	Аніс, або ганус		<i>Pimpinella anisum</i> L. (syn. <i>Anisum vulgare</i> Gaertn.)		Бедренець анісовий	
230	Базилік, або васильки		<i>Ocimum basilicum</i> L.		Васильки пишні	
231	Бджоляна трава, або ельсгольція		<i>Elsholtzia stauntonii</i> Benth.		Бджоляна трава Стонтонна	
232	Гісоп		<i>Hyssopus officinalis</i> L.		Гісоп лікарський	
233	Гуньба		<i>Trigonella foenum-graecum</i> L.		Гуньба грецьке сіно	
234	Змієголовник, або маточник		<i>Dracocephalum moldavica</i> L.		Маточник молдавський	
235	Кмин		<i>Carum carvi</i> L.		Кмин справжній	
236	Коляндра, або коріандр		<i>Coriandrum sativum</i> L.		Коляндра сійна	

237			<i>Nepeta cataria</i> L.	Котяча м'ята справжня	
238	Котяча м'ята		<i>Nepeta sibirica</i> L.	Котяча м'ята сибірська	
239			<i>Nepeta racemosa</i> Lam. (syn. <i>N. mussinii</i> Spreng.)	Котяча м'ята китицева	
240	Кріп		<i>Anethum graveolens</i> L.	Кріп запашистий	
241	Лаванда	Лаванда	<i>Lavandula angustifolia</i> Mill.	Лаванда вузьколисткова	
242		Лавандин	<i>Lavandula</i> × <i>intermedia</i> Emeric ex Loisel.	Лаванда проміжна	
243	Лофант, або багатоколосник		<i>Agastache foeniculum</i> (Pursh) Kuntze (syn. <i>Lophanthus anisatus</i> (Nutt.) Benth.)	Багатоколосник фенхельний	
244	Майоран		<i>Origanum majorana</i> L. (syn. <i>Majorana hortensis</i> Moench.)	Материнка майоранова	
245	Материнка		<i>Origanum vulgare</i> L.	Материнка звичайна	
246	Меліса		<i>Melissa officinalis</i> L.	Меліса лікарська	
247	Монарда		<i>Monarda didyma</i> L.	Монарда двійчаста	
248			<i>Monarda fistulosa</i> L.	Монарда дудчаста	
249			<i>Monarda</i> × <i>media</i> Willd.	Монарда середня	
250	М'ята	Довголисткова м'ята	<i>Mentha longifolia</i> (L.) L.	М'ята довголисткова	
251		Холодна або перцева м'ята	<i>Mentha</i> × <i>piperita</i> L.	М'ята перцева	
252		Пекінська м'ята	<i>Mentha canadensis</i> L. × <i>M. spicata</i> L.	М'ята канадська × м. колосиста	
253	Полин	Боже дерево	<i>Artemisia abrotanum</i> L.	Полин абротановий	
254		Душиста нехворощ	<i>Artemisia annua</i> L.	Полин однорічний	
255		Лимонний полин	<i>Artemisia balchanorum</i> Krasch.	Полин таврійський	
256		Естрагон	<i>Artemisia dracunculus</i> L.	Полин дракончиковий	
257		Мітлиста нехворощ	<i>Artemisia scoparia</i> Waldst. & Kit.	Полин віниковий	
258		Євшан-зілля	<i>Artemisia taurica</i> Willd.	Полин таврійський	
259	Розмарин		<i>Rosmarinus officinalis</i> L.	Розмарин лікарський	
260	Троянда	Дамаська або казанлицька троянда	<i>Rosa damascena</i> Mill.	Шипшина дамаська	
261	Фенхель		<i>Foeniculum vulgare</i> Mill.	Фенхель звичайний	
262	Чабер		<i>Satureja hortensis</i> L.	Чабер садовий	
263			<i>Satureja montana</i> L.	Чабер гірський	

264	Чебрець		<i>Thymus camphoratus</i> Hoffmans. & Link	Чебрець камфорний	
265			<i>Thymus serpyllum</i> L.	Чебрець повзучий	
266			<i>Thymus vulgaris</i> L.	Чебрець звичайний	
267	Чист		<i>Cistus creticus</i> L.	Чист критський	
268	Чорнушка, або чорний кмин		<i>Nigella damascena</i> L.	Чорнушка дамаська	
269			<i>Nigella sativa</i> L.	Чорнушка сійна	
270	Шавлія	Мускатна шавлія	<i>Salvia sclarea</i> L.	Шавлія ясна	
XIII	ТЕХНІЧНІ ТА БАРВНИКИ				
271	Багірина,	Американська багірина	<i>Phytolacca americana</i> L.	Багірина американська	
272	або лаконос	Азійська багірина	<i>Phytolacca acinosa</i> Roxb.	Багірина американська	
273	Марена		<i>Rubia tinctorum</i> L.	Марена фарбувальна	
274	Роза, або шток-роза		<i>Alcea rosea</i> L.	Роза рожева	
275	Тютюн	Махорка, або бакун	<i>Nicotiana rustica</i> L.	Тютюн сільський	
276		Тютюн	<i>Nicotiana tabacum</i> L.	Тютюн справжній	
277	Хміль		<i>Humulus lupulus</i> L.	Хміль вовчковий	
XIV	ПЛОДОВІ: ЗЕРНЯТКОВІ				
278	Айва	Плодова айва Підщепна айва	<i>Cydonia oblonga</i> Mill.	Айва довгаста	
279	Аронія, або горобиноаронія		× <i>Sorbaronia fallax</i> (C.K.Schneid.) C.K.Schneid.	Горобиноаронія оманлива	
280			(syn. <i>Sorbaronia mitschurinii</i> (Skvortsov & Maitul.) Sennikov; <i>Aronia mitschurinii</i> Skvortsov & Maitul. non <i>Aronia melanocarpa</i> (Michx.) Elliot)	Горобиноаронія Мічуріна	
281	Берека		<i>Torminalis glaberrima</i> (Gand.) Sennikov & Kurtto	Берека найголіша	
282	Глід	Американський глід	<i>Crataegus submollis</i> Sarg.	Глід м'якуватий	
283			<i>Crataegus pennsylvanica</i> Ashe	Глід пенсільванський	
284			<i>Crataegus punctata</i> Jacq.	Глід цятковий	
285	Груша	Звичайна або європейська груша	<i>Pyrus communis</i> L. subsp. <i>communis</i>	Summer Buttery Pear Group Winter Buttery Pear Group Firm Flesh Group	Груша звичайна

286		Лісова або дика груша	<i>Pyrus communis</i> subsp. <i>pyraster</i> (L.) Ehrh.	Груша грушоподібна		
287		Кавказька груша	<i>Pyrus communis</i> subsp. <i>caucasica</i> (Fed.) Browicz	Груша кавказька		
288		Гібридна груша	<i>Pyrus</i> × <i>lecontei</i> Rehder (<i>P. communis</i> × <i>P. pyrifolia</i>)	Груша Леконта		
289		Східна або китайська груша чи наші	<i>Pyrus pyrifolia</i> (Burm.f.) Nakai	Chinese White Pear Group	Груша грушелисткова	
				Chinese Sand Pear Group		
				Japanese Pear Group		
290	Мушмула, або чишка		<i>Crataegus germanica</i> (L.) Kuntze (syn. <i>Mespilus germanica</i> L.)	Глід німецький		
291	Садова ірга		<i>Amelanchier alnifolia</i> (Nutt.) Nutt. ex M.Roem.	Садова ірга вільхолисткова		
292	Яблунеайва, або цидол		× <i>Cydolus rudenkoana</i> Mezhen'skyj [= <i>Cydonia oblonga</i> Mill. × <i>Malus domestica</i> Borkh.]	Яблунеайва Руденкова		
293	Яблуня	Десертні яблука	<i>Malus domestica</i> (Suckow) Borkh.	Dessert Apple Group	Яблуня домашня	
		Кухонні яблука		Cooking/Culinary Apple Group		
		Сидрові яблука		Cider Apple Group		
		Підщепна яблуня або парадизка та дусен		Parasidiaca/Rootstock Apple Group		
		Червоном'якушна яблуня		Nedzwetzkiana Group		
		Колонноподібна яблуня		Columnar Apple Group		
		Імунна до парші яблуня		Floribunda/Scab Resistant Apple Group		
294	Яблуня-райка		<i>Malus prunifolia</i> (Willd.) Borkh.	Яблуня сливолисткова		
295	Японська айва		<i>Chaenomeles japonica</i> (Thunb.) Lindl. ex Spach	Японська айва справжня		
			<i>Chaenomeles</i> × <i>californica</i> W.B.Clarke ex C.Weber	Японська айва каліфорнійська		
XV	ПЛОДОВІ: КІСТОЧКОВІ					
296	Абрикоса	Солодкаядрова абрикоса	<i>Prunus armeniaca</i> L.	Sweet Seed Apricot Group	Слива вірменська	
		Гіркоядрова абрикоса		Amara/Bitter Seed Apricot Group		
		Жерделя, або дика чи підщепна абрикоса				

297	Алича	Звичайна алича	<i>Prunus cerasifera</i> Ehrh.		Слива вишненосна	
		Гібридна або великоплода алича	<i>Prunus ×rossica</i> Eremín		Слива російська	
298	Антипка, або магалєбка		<i>Prunus mahaleb</i> L.		Слива магалєбська	
299	Бросквина	Бросквина, або персик	<i>Prunus persica</i> (L.) Batsch	Persica Group	Слива перська	
		Консервна бросквина		Canning Peach Group		
		Інжирна бросквина		Compressa Group		
300		Нектарина	<i>Prunus persica</i> var. <i>nucipersica</i> (Suckow) C.K.Schneider	Nucipersica Group	Слива перська голобросквинова	
301		Підщепна бросквина	<i>Prunus ×amygdalopersica</i> (Weston) Rehder [= <i>P. dulcis</i> (Mill.) D.A.Webb × <i>P. persica</i> (L.) Batsch]		Слива мигдалєбросквинова	
302			<i>Prunus davidiana</i> (Carrière) Franch. × <i>P. kansuensis</i> Rehder		Слива Давідова × с. ганьсуйська	
303	Бузина	Чорна бузина	<i>Sambucus nigra</i> L.		Бузина чорна	
304	Вишня	Гріот	<i>Prunus cerasus</i> L.	Morello Cherry Group	Слива вишнева	
		Склянка, або шпанка		Amarelle Cherry Group		
305		Вишні-дюки	<i>Prunus ×gondouinii</i> (Poit. & Turpin) Rehder	Duke Cherry Group	Слива Гондуїна	
306		Степова вишня	<i>Prunus fruticosa</i> Pall.		Слива кущова	
307		Підщепна вишня	<i>Prunus fruticosa</i> Pall. × <i>P. ×lannesiana</i> (Carrière) E.H.Wilson		Слива кущова × с. Ланнова	
308	Дерен, або кизил		<i>Cornus mas</i> L		Дерен справжній	
309	Зизифа		<i>Ziziphus jujuba</i> Mill.		Зизиф ююба	
310	Калина		<i>Viburnum opulus</i> L.		Калина справжня	
311	Маслина, або олива чи оливкове дерево		<i>Olea europaeum</i> L.		Маслина європейська	
312	Слива	Підщепна слива	<i>Prunus domestica</i> L. subsp. <i>domestica</i>	Oeconomica Group	Слива домашня	
		Угорка		French/d’Agen Prune Group		
313		Ренклод	<i>Prunus domestica</i> L. subsp. <i>italica</i> (Borkh.) Gams ex Hegi	Italica/Reine Claude/Gage Group	Слива італійська	
314		Мірабель	<i>Prunus domestica</i> L.	Syriaca/Mirabelle Group	Слива сирійська	

			subsp. <i>syriaca</i> (Borkh.) Janch. ex Mansf.			
315		Тернослива	<i>Prunus domestica</i> subsp. <i>insititia</i> (L.) C.K.Schneid.	Insititia/Damson Group	Слива прищеплена	
316		Терновка, або садовий терен	<i>Prunus</i> × <i>fruticans</i> Weihe		Слива кущодібна	
317		Китайська слива	<i>Prunus salicina</i> Lindl.		Слива вербова	
318	Черешня	Гінь	<i>Prunus avium</i> (L.) L.	Guigne Group	Слива пташина	
		Бігаро		Biggarreau Group		
319	Чорна абрикоса, або абрикосоалича чи абрикосослива		<i>Prunus</i> × <i>dasycarpa</i> Ehrh.		Слива волосистоплода	
XVI	ПЛОДОВІ: ЯГІДНІ					
320	Агрус		<i>Ribes uva-crispa</i> L.		Порічки виноградокучеряві	
321	Агрусосмородина, або рибелярія чи йошта		<i>Ribes</i> × <i>nidigrolaria</i> Rud.Bauer & A.Bauer		Порічки агрусосмородинові	
322	Азиміна		<i>Asimina triloba</i> (L.) Dunal		Азиміна трилопатева	
323	Актинідія		<i>Actinidia arguta</i> (Siebold & Zucc.) Planch. ex Miq.		Актинідія гостра	
324			<i>Actinidia kolomikta</i> (Rupr. & Maxim.) Maxim.		Актинідія коломікта	
325			<i>Actinidia polygama</i> (Siebold & Zucc.) Maxim		Актинідія багатошлюбна	
326	Виноград	Європейський виноград	<i>Vitis vinifera</i> L.		Виноград виноносний	
327		Ізабельний виноград	<i>Vitis</i> × <i>labruscana</i> L.H.Bailey		Виноград лябрусовий	
328		Підщепний виноград	<i>Vitis</i> × <i>koberi</i> Ardenghi, Galasso, Banfi & Lastrucci		Виноград Кобера	
329			<i>Vitis</i> × <i>instabilis</i> Ardenghi, Galasso, Banfi & Lastrucci		Виноград нестабільний	
330	Гранатник, або гранатове дерево		<i>Punica granatum</i>		Гранатник зернястий	
331	Жимолость	Їстівна жимолость	<i>Lonicera caerulea</i> L.		Жимолость блакитна	
332	Журавлина	Американська журавлина	<i>Vaccinium macrocarpon</i> Aiton		Лохина великоплода	
333	Золотисті порічки		<i>Ribes aureum</i> Pursh.		Порічки золотисті	
334	Ківі		<i>Actinidia chinensis</i> Planch.		Актинідія китайська	
335	Лимон, або цитрина чи лимонне дерево		<i>Citrus</i> × <i>limon</i> (L.) Burm.f.		Цитрина лимон	

336	Лимонник		<i>Schisandra chinensis</i> (Turcz.) Baill.	Лимонник китайський	
337	Лохина	Високоросла лохина	<i>Vaccinium corymbosum</i> L.	Лохина щиткова	
338		Канадська лохина	<i>Vaccinium myrtilloides</i> Michx.	Лохина миртоподібна	
339	Малина	Жовта, червона та ремонтантна малина	<i>Rubus idaeus</i> L.	Ожини ідинська	
340	Обліпіха		<i>Hippophaë rhamnoides</i> L.	Щець жостероподібний	
341	Ожина	Логанова ягода	<i>Rubus ×loganobaccus</i> L.H.Bailey	Ожина логаноягідна	
342	Порічки	Білі, рожеві та червоні порічки	<i>Ribes rubrum</i> L.	Порічки червоні	
343	Смоківниця, або фігове дерево чи інжир		<i>Ficus carica</i> L.	Смоківниця карійська	
344	Смородина		<i>Ribes nigrum</i> L.	Порічки чорні	
345	Суниці	Садові суниці (<i>помилково Полуниці</i>)	<i>Fragaria ×ananassa</i> (Weston) Duchesne ex Rozier	Суниці ананасові	
346		Садові полуниці	<i>Fragaria moschata</i> Weston	Суниці мускусні	
347		Альпійські суниці	<i>Fragaria vesca</i> var. <i>alpina</i> (Weston) Pers.	Суниці маленькі альпійські	
348	Фейхоа		<i>Feijoa sellowiana</i> O.Berg	Фейхоа Зелловова	
349	Хурма	Східна хурма	<i>Diospyros kaki</i> L.	Хурма какі	
350		Вірджинська хурма	<i>Diospyros virginiana</i> L.	Хурма вірджинська	
351		Гібридна хурма	<i>Diospyros kaki</i> L. × <i>D. virginiana</i> L.	Хурма какі × х. вірджинська	
352	Чорна малина		<i>Rubus occidentalis</i> L.	Ожина західна	
353	Шипшина	Собача або дика шипшина	<i>Rosa canina</i> L.	Шипшина собача	
354		Корична або травнева шипшина	<i>Rosa majalis</i> Herrm.	Шипшина травнева	
355	Шовковиця	Біла та чорна шовковиця	<i>Morus alba</i> L.	Шовковиця біла	152
XVII	ПЛОДОВІ: ГОРІХОВІ				
356	Ведмежий горіх		<i>Corylus colurna</i> L.	Ліщина горіхова	
357	Горіх	Волоський горіх	<i>Juglans regia</i> L.	Горіх царський	
358		Швидкоплідний горіх	<i>Juglans regia</i> L. var. <i>praeparturiens</i> Poit.	Горіх царський	

					швидкоплідний	
359	Фундук		<i>Corylus avellana</i> L. (syn. <i>C. maxima</i> Mill.)		Ліщина авельська	
360	Мигдаль	Солодкий мигдаль	<i>Prunus dulcis</i> (Mill.) D.A.Webb	Dulcis/Sweet Almond Group	Слива солодка	
		Гіркий мигдаль		Amara/Bitter Almond Group		
361	Фісташка		<i>Pistacia vera</i> L.		Фісташка справжня	
XVIII	ЛІКАРСЬКІ					
362	Алея		<i>Althaea officinalis</i> L.		Алея лікарська	
363	Астрагал		<i>Astragalus dasyanthus</i> Pall.		Астрагал шерстистоквітковий	
364	Беладона		<i>Atropa bella-donna</i> L.		Беладона справжня	
365	Валер'яна		<i>Valeriana officinalis</i> L		Валер'яна лікарська	
366	Вовчуг		<i>Ononis arvensis</i> L.		Вовчуг польовий	
367	Головатень		<i>Echinops sphaerocephalus</i> L.		Головатень кулястоголовий	
368	Далматська ромашка, або маруна		<i>Tanacetum cinerariifolium</i> (Trevis.) Sch.Bip. (syn. <i>Pyrethrum cinerariifolium</i> Trevis.		Пижмо жовтозіллялисткове	
369	Деревій		<i>Achillea millefolium</i> L. (syn. <i>A. submillefolium</i> Klovov & Krytzka)		Деревій тисячелистковий	
370	Дурман		<i>Datura stramonium</i> L.		Дурман шипоплодий	
371	Ехінацея		<i>Echinacea pallida</i> (Nutt.) Nutt..		Ехінацея бліда	
372			<i>Echinacea purpurea</i> (L.) Moench		Ехінацея пурпурова	
373	Женьшень		<i>Panax ginseng</i> C.A.Mey.		Женьшень справжній	
374	Жовтушник		<i>Erysimum cheiranthoides</i> L.		Жовтушник лакфіолеподібний	
375			<i>Erysimum diffusum</i> Ehrh.		Жовтушник розлогий	
376	Зверобій		<i>Hypericum perforatum</i> L.		Зверобій пронизаний	
377	Канадська конюшина		<i>Desmodium canadence</i> (L.) DC.		Десмодій канадський	
378	Любисток		<i>Levisticum officinale</i> W.D.J.Koch		Любисток лікарський	
379	Мачок		<i>Glaucium flavum</i> Grantz		Мачок жовтий	

380	Нагідки	Лікарські нагідки	<i>Calendula officinalis</i> L.	Нагідки лікарські	426
381	Наперстянка		<i>Digitalis purpurea</i> L.	Наперстянка пурпурова	
382			<i>Digitalis lanata</i> Ehrh.	Наперстянка шерстиста	
383	Оман	Високий оман	<i>Inula helenium</i> L.	Оман Олени	
384	Подорожник		<i>Plantago indica</i> L. (syn. <i>Plantago psyllium</i> L.)	Подорожник індійський	
385			<i>Plantago major</i> L.	Подорожник великий	
386	Розторопша		<i>Silybum marianum</i> (L.) Gaertn.	Розторопша плямиста	
387	Родіола		<i>Rhodiola rosea</i> L.	Родіола рожева	
388	Ромашка	Лікарська ромашка	<i>Matricaria chamomilla</i> L. (syn. <i>M. recutita</i> L.)	Ромашка наземна	
389	Собача кропива		<i>Leonurus quinquelobatus</i> Gilib.	Собача кропива п'ятилопатева	
390	Солодка, або солодкий корінь чи солодиця		<i>Glycyrriza glabra</i> L.	Солодка гола	
391	Стевія		<i>Stevia rebaudiana</i> (Bertoni) Bertoni	Стевія Ребаудова	
392	Цмин		<i>Helichrysum arenarium</i> (L.) Moench	Цмин пісковий	
393			<i>Helichrysum italicum</i> (Roth) G.Don	Цмин італійський	
394	Череда		<i>Bidens tripartita</i> L.	Череда трироздільна	
395	Шавлія	Лікарська шавлія	<i>Salvia officinalis</i> L.	Шавлія лікарська	
396		Мексиканська шавлія	<i>Salvia patens</i> Cav.	Шавлія відкрита	
397		Свинюх	<i>Salvia verticillata</i> L.	Шавлія кільчаста	
398	Шандра		<i>Marrubium vulgare</i> L.	Шандра звичайна	
399	Шоломниця		<i>Scutellaria baicalensis</i> Georgi	Шоломниця байкальська	
XIX	ДЕКОРАТИВНІ: ТРАВ'ЯНІ				
400	Астильба		<i>Astilbe</i> Buch.-Ham. ex. D.Don	Астильба	
401	Айстра		<i>Aster</i> L.	Айстра	
402	Анемона		<i>Anemone</i> L.	Анемона	
403	Африканські стокротки, або гербера		<i>Gerbera</i> L.	Африканські стокротки	
404	Бурачок		<i>Alyssum montanum</i> L.	Бурачок гірський	
405	Гвоздики, або гвоздика	Садові або ремонтантні гвоздики	<i>Dianthus caryophyllus</i> L.	Гвоздики душисті	
406		Сизі або гірські гвоздики	<i>Dianthus gratianopolitanus</i> Vill.	Гвоздики гренобльські	
407		Перисті гвоздики	<i>Dianthus plumarius</i> L.	Гвоздики перисті	

408	Гіяцинт, або гіацинт		<i>Hyacinthus orientalis</i> L.	Гіяцинт східний	
409	Гойхера		<i>Heuchera</i> L.	Гойхера	
410	Госта, або функія		<i>Hosta</i> Tratt.	Госта	
411	Дзвоники		<i>Campanula</i> L.	Дзвоники	
412	Жоржина		<i>Dahlia</i> × <i>cultorum</i> Thorsrud & Reisaeter	Жоржина культивована	
413	Зайцехвіст		<i>Lagurus ovatus</i> L.	Зайцехвіст яйцеподібний	
414	Золотушка, або аврinia		<i>Aurinia saxatilis</i> (L.) Desv. (syn. <i>Alyssum saxatile</i> L.)	Золотушка скельна	
415	Кам'яна троянда, або гавортія		<i>Haworthia</i> Duval	Кам'яна троянда	
416	Кана, або канна		<i>Canna indica</i> L.	Кана індійська	
417	Капуста	Декоративна капуста	<i>Brassica oleracea</i> L.	Аcephala Group	Капуста городня 79, 161
418	Китайська, або садова айстра		<i>Callistephus chinensis</i> (L.) Nees	Китайська айстра справжня	
419	Косарики		<i>Gladiolus</i> L.	Косарики	
420	Лілійник		<i>Heimerocallis</i> × <i>hybrida</i> Bergmans	Лілійник гібридний	
421	Лілія		<i>Lilium</i> L.	Лілія	
422	Льон	Дикий льон	<i>Linum austriacum</i> L.	Льон австрійський	
423		Декоративний льон	<i>Linum grandiflorum</i> Desf.	Льон великоквітковий	
424	Мак	Східний мак	<i>Papaver orientale</i> L.	Мак східний	
425	Майорці		<i>Zinnia elegans</i> Jacq.	Майорці вишукані	
426	Нагідки	Декоративні нагідки	<i>Calendula officinalis</i> L.	Нагідки лікарські	380
427	Нарцис, або нарциз		<i>Narcissus</i> L.	Нарцис	
428	Пантофлі, або кальцеоларія		<i>Calceolaria</i> × <i>herbeohybrida</i> Voss	Пантофлі травогібридні	
429	Пеларгонія		<i>Pelargonium grandiflorum</i> Willd.	Пеларгонія великоквітова	
430			<i>Pelargonium peltatum</i> (L.) L'Hér.	Пеларгонія щиткова	
431	Первоцвіт		<i>Primula veris</i> L.	Первоцвіт весняний	
432	Перстач		<i>Potentilla</i> L.	Перстач	
433	Перуанська лілія, або альстремерія		<i>Alstroemeria aurea</i> Graham (syn. <i>A. aurantiaca</i> D.Don.)	Перуанська лілія золота	
434	Петунія		<i>Petunia</i> × <i>atkinsiana</i> (Sweet) D.Don ex W.H.Baxter	Петунія Аткинсонова	

			(syn. <i>P. ×hybrida</i> (Hook.) Regel)		
435	Південноафриканське алое ,або гастергавортія		× <i>Gasterhaworthia</i> Guillaumin	Південноафриканське алое	
436	Півники	Садові півники	<i>Iris ×hybrida</i> Retz.	Півники гібридні	
437		Іспанські півники	<i>Iris xiphium</i> L.	Півники косарикові	
438	Півнячий гребінь, або целозія		<i>Celosia argentea</i> L. (syn. <i>C. cristata</i> L.)	Целозія срібляста	
439	Півонія		<i>Paeonia</i> L.	Півонія	
440	Рицина	Декоративна рицина	<i>Ricinus communis</i> L.	Рицина звичайна	43
441	Роман, або жовтило		<i>Cota tinctoria</i> (L.) J.Gay (syn. <i>Anthemis tinctoria</i> L.)	Жовтило фарбувальне	
442	Ротики	Садові ротики	<i>Antirrhinum majus</i> L.	Ротики великі'	
443	Сокирки, або дельфіній чи цар-зілля		<i>Delphinium ×cultorum</i> Voss	Belladonna Group	Сокирки культивовані
				Elatum Group	
444	Соняшник	Декоративний соняшник	<i>Helianthus annuus</i> L.	Соняшник однорічний	47
445	Тюльпан		<i>Tulipa ×gasneriana</i> L.	Тюльпан Геснерів	
446	Тютюн	Запашний тютюн	<i>Nicotiana alata</i> Link & Otto	Тютюн крилатий	
447	Флокси		<i>Phlox paniculata</i> L.	Флокси волотисті	
448	Фрезія		<i>Freesia ×kewensis</i> J.Wright bis	Фрезія к'юська	
449	Хризантема	Індійська хризантема	<i>Chrysanthemum ×morifolium</i> Ramat.	Хризантема шовковицелисткова	
450		Корейська хризантема	<i>Chrysanthemum coreanum</i> (H.Lév. & Vaniot) Nakai	Хризантема корейська	
451	Хризантемка		<i>Glebionis coronaria</i> (L.) Cass. ex Spach (syn. <i>Chrysanthemum coronarium</i> L.)	Хризантемка увінчана	
452	Цикламен		<i>Cyclamen persicum</i> Mill.	Цикламен перський	
453	Цинерарія, або канарська ромашка		<i>Pericallis ×hybrida</i> (Bosse) B.Nord. (syn. <i>Cineraria hybrida</i> Willd.)	Канарська ромашка гібридна	
454	Чириш, або еремур чи лисячий хвіст		<i>Eremurus</i> M.Bieb.	Чириш	
455	Чорнобривці		<i>Tagetes erecta</i> L.	Чорнобривця прямі	
456	Шавлія	Бразильська шавлія	<i>Salvia splendens</i> Sellow ex Nees	Шавлія блискуча	
457	Щириця	Декоративна щириця	<i>Amaranthus caudatus</i> Speg. (syn. <i>A. mantegazzianus</i> Pass.)	Щириця хвостата	21, 155
XX	ДЕКОРАТИВНІ: ДЕРЕВНІ				

458	Азалія	Вічнозелена азалія	<i>Rhododendron simsii</i> Planch.	Рододендрон Сімса	
459	Алое, або столітник		<i>Aloë arborescens</i> Mill.	Алое деревоподібне	
460	Альбіція, або шовкова акація		<i>Albizia julibrissin</i> Durazz.	Альбіція шовковвіткова	
461	Барбарис	Китайський або вічнозелений барбарис	<i>Berberis julianae</i> C.K.Schneid.	Барбарис Юліани	
462		Японський барбарис	<i>Berberis thunbergii</i> DC.	Барбарис Тунберга	
463	Береза		<i>Betula pendula</i> Roth	Береза повисла	
464	Бросквина або персик	Декоративна бросквина	<i>Prunus persica</i> (L.) Batsch	Слива перська	
			<i>Prunus mira</i> Koehne	Слива міра	
465	Бузок		<i>Syringa vulgaris</i> L	Бузок звичайний	
466	Кипарисик, або кипарисовик		<i>Chamaecyparis lawsoniana</i> (A.Murray) Parl.	Кипарисик Лосонів	
467	Ломиніс, або клематис		<i>Clematis</i> L.	Ломиніс	
468	Мандевілья		<i>Mandevilla</i> Lind.	Мандевілья	
469	Садовий жасмин		<i>Philadelphus coronarius</i> L.	Садовий жасмин увінчаний	
470	Синьобородник, або крилогоріховик		<i>Caryopteris incana</i> (Thunb. ex Houtt.) Miq.	Синьобородник сивий	
471	Таволга, або спірея		<i>Spiraea</i> L.	Таволга	
472	Троянда		<i>Rosa</i> L.	Троянда	
473	Туя		<i>Thuja occidentalis</i> L.	Туя західна	
474	Форситія, або форзиція		<i>Forsythia</i> Vahl.	Форситія	
475	Яблуня	Декоративна яблуня	<i>Malus ×gloriosa</i> Lemoine	Яблуня слава	
476	Яловець	Китайський яловець	<i>Juniperus chinensis</i> L.	Яловець китайський	
477		Горизонтальний яловець	<i>Juniperus horizontalis</i> Moench	Яловець горизонтальний	
478		Середній яловець	<i>Juniperus ×pfitzeriana</i> (Späth) P.A.Schmidt (syn. <i>J. ×media</i> Melle)	Яловець Пфіцерів	
479		Козацький яловець	<i>Juniperus sabina</i> L.	Яловець сабінський	
480		Скельний яловець	<i>Juniperus scopulorum</i> Sarg.	Яловець скельний	
481		Лускатий яловець	<i>Juniperus squamata</i> Buch.-Ham. ex D.Don	Яловець лускатий	
XXI	ЛІСОВІ ТА ДЕРЕВИННІ				
482	Бук		<i>Fagus silvatica</i> L.	Бук лісовий	
483	Верба	Ветлина	<i>Salix alba</i> L.	Верба біла	

484		Ламка верба	<i>Salix fragilis</i> L.	Верба ламка	
485		Білотал	<i>Salix triandra</i> L.	Верба тритичинкова	
486		Ветла	<i>Salix viminalis</i> L.	Верба лозова	
487	Дуб		<i>Quercus robur</i> L.	Дуб міцний	
488	Дугласія, або тисолисткова псевдотсуга		<i>Pseudotsuga menziesii</i> (Mirb.) Franco	Псевдотсуга Мензиса	
489	Кедр	Атласький кедр	<i>Cedrus atlantica</i> (Endl.) Manetti ex Carrière	Кедр атласький	
49	Клен	Явір	<i>Acer pseudoplatanus</i> L.	Клен насправжньо-платановий	
491	Модрина		<i>Larix</i> Mill.	Модрина	
492	Сосна	Звичайна сосна	<i>Pinus sylvestris</i> L.	Сосна звичайна	
493		Кедрова сосна	<i>Pinus cembra</i> L.	Сосна кедрова	
494	Тополя	Осокір	<i>Populus nigra</i> L.	Тополя чорна	
495	Павловнія		<i>Paulownia tomentosa</i> (Thunb.) Steud.	Павловнія повстиста	
496	Ялина	Смерека	<i>Picea abies</i> (L.) H.Karst.	Ялина ялицева	
497		Сиза смерека	<i>Picea glauca</i> (Moench) Voss.	Ялина сиза	
498	Ялиця	Біла ялиця, або біла смерека	<i>Abies alba</i> Mill.	Ялиця біла	
499		Бальзамиста ялиця	<i>Abies balsamea</i> (L.) Mill.	Ялиця бальзамиста	
500	Ясен		<i>Fraxinus angustifolia</i> Vahl	Ясен вузьколистковий	

* Таблиця містить перелік таксонів наведених у Державному реєстрі сортів рослин України з деякими доповненнями.

The table contains a list of taxa listed in the State Register of Plant Varieties of Ukraine with some additions.

** Назви груп культур (відмінні від прийнятих у Державному реєстрі сортів рослин України) пронумеровано латинськими цифрами I–XXI й наведено великими літерами; назви культур та назви таксонів — пронумеровано арабськими цифрами 1–500 і наведено маленькими літерами зі стилістичним виділенням першої букви великою літерою.

The names of crop groups (different from those accepted in the State Register of Plant Varieties of Ukraine) are numbered with Latin numerals I–XXI and given in capital letters; crop names and names of taxa are numbered with Arabic numerals 1–500 and given in small letters with a stylistic emphasis on the first letter in a capital letter.

*** Наведено номери під якими ці ж таксони поміщено в інших групах культур

The numbers under which the same taxa are placed in other crop groups are given.

На жаль, деякі з наведених назв таксонів можуть бути застарілими, мати помилкове написання або сорти зареєстровано під невідповідними назвами таксонів, тому Державний реєстр сортів не варто розглядати як довідник з номенклатури, бо він є лише переліком зареєстрованих сортів.

Завдяки розвиткові молекулярної філогенетики, який розпочався наприкінці минулого століття, відбувся перегляд попередніх морфологічних класифікацій рослинного світу, що привело до зміни наукових назв рослин різного рівня, відображення чого в Державному реєстрі сортів рослин відбувається зі значним запізненням. Існує також проблема передавання латинських назв рослин у системі української ботанічної термінології. Є два основних підходи: створювати українські наукові назви на основі народної номенклатури (Kobiv, 2004) або за адекватним перекладом відповідних латинських назв (Zyman et al., 2008). На нашу думку, перший підхід найкращий для родових назв, а другий — для видових епітетів. Тим не менш, не варто нехтувати калькуванням латинських родових назв або навіть транслітерацією, якщо це органічно може увійти до української мови.

Існує декілька баз даних, які можна використовувати для перевірки правильності написання латинських наукових назв видів та цитування авторів таксонів. Ми, як правило, дотримувалися бази даних POWO (2022).

Зазвичай сільськогосподарська культура відповідає певному таксону родового або видового чи внутрішньовидового (підвид, різновид) рангу. У ботанічній системі латинські назви мають українські відповідники, причому родова назва може бути не тільки однослівною. Латинські триномени (підвид і різновид) для розмежування варто передавати українською по різному — назви підвидів як біномени, назви різновидів — як триномени (Mezhenskyj, 2020). Це, зокрема, дасть змогу стабілізувати українські видові назви у випадку застосування різних систем класифікації, що важливо в агрономічній практиці. Так, видова назва *пшениця тверда* є однаковою як у морфологічній класифікації, так і в генетичній класифікації пшениці, хоча латинські назви різняться за видовим епітетом, відповідно, *Triticum durum* і *Triticum turgidum* subsp. *durum*.

Надзвичайно велике варіювання культурних рослин утруднює їхню класифікацію, тому для їхньої детальної систематизації намагалися застосувати внутрішньовидові категорії subsp., var., subvar., f., subf. та вводили додаткові категорії proles, convar. тощо. Хоча назви всіх рослин регулює Міжнародний кодекс номенклатури для водоростей, грибів і рослин (Turland et al., 2018) для упорядкування назв культурних рослин створено Міжнародний кодекс номенклатури культурних рослин (Brickell et al., 2016), який оперує назвами культиварів, сортових груп і грексів, проте це ніяк не відображається в Державному Реєстрі сортів рослин. Ми навели в таблиці основні сортові групи для культур за винятком деяких таксонів декоративних рослин (троянда, півонія), багатих на сортові групи.

Назви культур повстали задовго до виникнення наукової номенклатури і продовжують з'являтися в міру потреби, коли збільшення різноманіття потребує розмежування існуючої культури або при введенні в культуру нових

рослин (Mezhenskyj, 2018b, 2020). Так, культуру кукурудзи поділено на воскову (Ceratina Group), зернову (Indentata Group), попкорнову (Everta Group) і цукрову кукурудзу (Saccharata Group), причому остання сортова група належить до *овочевих: плодових*, а інші — *злакових і круп'яних* культур. За потреби можна ввести ще групу силосної кукурудзи, бо окрім сортів кукурудзи, які культивують водночас на зерно і на силос, до Державного реєстру сортів рослин занесено сорти силосного напряму використання. Багато бобових рослин мають подвійне використання — як *овочеві*, в яких використовують нестиглі плоди та як *зернобобові*, в яких збирають стигле насіння. Отже, культуру квасолі поділяють на зернову та *овочеву* (спаржеву, цукрову). Сорти квасолі звичайної підрозділяють на виткі (Vulgaris Group) та кущові (Nanus Group), останнім часом виокремлюючи квасолі фляжолі (Flageolet Group), сорти якої також можуть бути виткими чи кущовими. У широкому сенсі культура квасолі включає й інші види, зокрема квасолі місяцеподібну (*Phaseolus lunatus*) та квасолі яскравочервону (*Phaseolus coccineus*), що належать до культонів, відповідно, лімська квасоля й червоноквіткова квасоля. Водночас, назва квасолі може прикладатися до видів, які не належать до роду *Phaseolus*, наприклад, азійською квасолею називають *Vigna radiata*. Культон гірчиця охоплює три таксони видового рівня — власне гірчицю (*Sinapis alba*) та два види капусти (*Brassica nigra* і *Brassica juncea*). У системі агробіологічної класифікації це, відповідно, біла гірчиця, чорна гірчиця та сарепська гірчиця, що належать до олійних культур. Якщо *Brassica juncea* вирощують як *овочеву: листову й стеблову* культуру, то її класифікують як салатну гірчицю, виділяючи в її межах декілька сортових груп. Отже, назва культури може мати ширше значення, ніж родова назва, проте вони нерідко збігаються.

У процесі культивування рослини набули значного варіювання за морфолого-біологічними ознаками, тому один ботанічний вид може дати декілька різних культур. Так, *Brassica napus* — капуста ріпова відома як *олійна* культура ріпак (озимий та ярий — Oleifera Group або Winter та Summer Oil Rape Group) та *кормова* культура — бруква (Napobrassica, або Rutabaga Group) і кормова капуста (Rabularia Group). *Beta vulgaris* — буряк звичайний вирощують як *коренеплодну й бульбову* культуру — цукрові буряки (Altissima, або Sugar Beet Group), *кормову* — кормові буряки (Crassa, або Fodder Beet Group), *овочеву: листову й стеблову* — стебловий мангольд (Flavescens, або Swiss Chard Group) і листовий мангольд (Cicla, або Leaf Beet Group) та *овочеву: кореневу* культуру — столові буряки (Conditiva, або Garden Beet Group).

Агробіологічна терміносистема значно ощадливіша й лаконічніша у використанні слів, на противагу намаганням відобразити те ж саме поняття засобами ботанічної номенклатури. Так, те що позначається одним словом — *кольза*, або двома — *ярий ріпак*, у ботанічній номенклатурі позначається тетраноменом *Brassica napus* var. *oleifera* f. *annua* — *капуста ріпова олієносна однорічна*, що є власне класифікацією, а не формальною ботанічною назвою. Назви культур є стабільнішими й мало залежать від змін у ботанічних класифікаціях, наприклад культура двозернянка (полба, емер) у ботанічних класифікаціях має видові назви пшениця двозернянка, пшениця двозерна та

пшениця фаро. Проте й назви культур можуть мати синоніми, як у наведеному прикладі. Згодом практика добирає найдодільнішу назву, яка стає загальноприйнятою.

Узвичаєна назва культури, як правило, зберігається у випадку зміни видової або навіть родової назви. Так назви культури порей, утворена від видового епітету *Allium porrum*, залишається незмінною, хоча вид називається тепер *Allium ampeloprasum*. Назва культури скорцонера (чорний корінь) не змінюється, хоча рослину перенесено з роду *Scorzonera* до роду *Pseudopodospermum*, так само як у випадку з культурою аніс (ганус) при перенесенні рослини з роду *Anisum* до роду *Pimpinella* чи з культурою майоран, яка тепер пов'язана не з родом *Majorana*, а родом *Origanum*. Зміни усталених ботанічних назв завжди спричиняють невдоволення агрономів, чого позбавлена агробіологічна класифікація. В останній культура може мати по декілька альтернативних назв, що дозволяє з часом викристалізуватися оптимальний, наприклад, спаржа — холодок; лопант — багатоколосьник; солодка — солодкий корінь — солодиця тощо.

Поява в країні нової сільськогосподарської культури зумовлює потребу її найменування. Зазвичай, це відбувається внаслідок адаптування назви ботанічного таксону, запозичення назви, під якою вона культивується в інших країнах або створення української оригінальної назви. Наприклад, для *Brassica rapa* Taatsai Group це можуть бути розеткова *капуста* або *такецай* чи *тацой*; для *Eragrostis tef* — *теф* або *абіссинська трава* чи *гусятник*; для *Eremurus* — *чириш* або *еремур* чи *лисячий хвіст*; для *Sorghum × drummondii* — *суданка* або *суданське сорго* чи *суданська трава* тощо. Введення в культуру *Fagopyrum tataricum* потребує для цієї нової культури особливої назви для вирізнення від *Fagopyrum esculentum*: *татарська гречка* — *звичайна гречка*. Водночас, декілька подібних видів можуть культивуватися під однією назвою, як наприклад, види *Festuca*, відомі як *костриця*, і навряд чи потребуватимуть окремих назв. За потреби їх розмежування можна використовувати їхні видові назви або перетворити їх на назви культур зміною порядку слів у видовій назві на прямий.

Висновки/Conclusions. В агрономічній практиці водночас використовують ботанічну та агробіологічну класифікації, які охоплюють, відповідно назви таксонів і культонів. Агробіологічна класифікація має певні переваги, проте перебуває під тиском неправомірного застосування норм найменування таксонів до назв культур, що руйнує її підвалини. Кодифікація агробіологічної класифікації убезпечить її від такого негативного впливу. Розмежування сфер застосування обох класифікацій спрятиме здійсненню наукової і господарської діяльності.

Список посилань/References

Brickell, C. D., Alexander, C., Cubey, J. J., David, J. C., Hoffman, M. H. A., Leslie, A. C., Malécot, V., & Jin, X. (Eds.). (2016). *International Code of Nomenclature for Cultivated Plants*, 9th ed. Scripta Horticulturae, 18, 1–190.

Kobiv, Yu. (2004). *Slovnyk ukrainskykh naukovykh i narodnykh nazv*

sudynnykh roslyn Slovník ukraïnskykh naukovykh j narodnykh nazv sudynnykh roslyn [Dictionary of Ukrainian scientific and vernacular names for vascular plants]. Kyiv: Naukova dumka. (in Ukrainian).

Mezhenskyj, V. M. (2018a). On streamlining the Ukrainian names of plants. Information 10. Rules of Plant Nomenclature, Taxonomy, and Cultonomy. *Plant Varieties Studying and Protection*, 14(1), 38–44. <https://doi.org/10.21498/2518-1017.14.1.2018.126502> (in Ukrainian).

Mezhenskyj, V. M. (2018b). The formation and current state of the Ukrainian nomenclature of fruit plants. In *Problemy zberezhennia ta zbahachennia roslynnoho riznomanittia v botanichnykh sadakh s dendroparkakh* [Problems of preservation and enrichment of plant diversity in botanical gardens and arboreturns. Proc. All-Ukr. Sci. Conf.] (pp. 198–211). October 24–25, 2018, Uman, Ukraine. (in Ukrainian)

Mezhenskyj, V. M. (2020). On streamlining the Ukrainian names of plants. Information 12. Names of crops and taxa of genus *Triticum* L. *Plant Varieties Studying and Protection*, 16 (2), 119–36. <https://doi.org/10.21498/2518-1017.16.2.2020.209202> (in Ukrainian).

Mezhenskyj, V. (2021) The current state of the plant nomenclature in crop production on the example of dissertation titles. *Journal of Native and Alien Plant Studies*, 17, 129–146 <https://doi.org/10.37555/2707-3114.17.2021.248348> (in Ukrainian).

POWO, *Plants of the World Online* (2022). Retrieved from <https://powo.science.kew.org/>

Semeniuchenko, O. V. (2009). Features of the etymological method in hermeneutics. *Kultura i suchasnist*, 2, 43–49. (in Ukrainian).

State Register of Plant Varieties suitable for distribution in Ukraine (2022). Retrieved from <https://minagro.gov.ua/file-storage/reystyr-sortiv-roslyn>, July 11 2022. (in Ukrainian).

Turland, N. J., Wiersema, J. H., Barrie, F. R., Greuter, W., Hawksworth, D. L., Herendeen, P. S., ... Gedeon, F. S. (Eds.). (2018). International Code of Nomenclature for algae, fungi, and plants (Shenzhen Code) adopted by the Nineteenth International Botanical Congress Shenzhen, China, July 2017. *Regnum Vegetabile*, 159. Glashütten: Koeltz Botanical Books. doi: 10.12705/Code.2018

Zyman, S. M., Didukh, Ya. P., Hrodzynskyi, D. M., Fedoronchuk, M. M., & Bulakh, O. V. (2008). *Trymovnyi slovnyk nazv sudynnykh roslyn flory Ukrainy* [Trilingual dictionary of names for vascular plants of flora of Ukraine]. Kyiv: Fitosotsiotsentr. (in Ukrainian).